

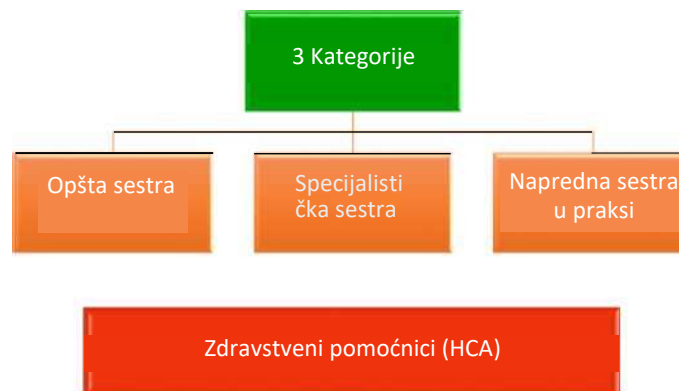

EFN SAOPŠTENJE O STAVU U VEZI SA EU MATRICOM ZA RADNU SNAGU 3+1

EFN je još prije nekoliko godina zajedno sa drugim glavnim evropskim stejkholderima poveo diskusiju o zdravstvenoj radnoj snazi u okviru agende Evropskog parlamenta. Rezultat je bila pisana deklaracija o [EU radnoj snazi u zdravstvu \(n°40/2010\)](#), koju je potpisao jedan broj članova Evropskog parlamenta. Iako su ove teme zauzimale visoko mjesto na agendama evropskih institucija od tada, aktuelni rad koji je proizveden, na minimalnom je nivou rad kojeg mogu da koriste profesionalci na prvoj liniji da bi se pomoglo poboljšanju zdravstvenih sistema u Evropi. Veliki dio problema jeste poređenje i analiza podataka koji su prikupljeni na nacionalnom, EU i na međunarodnom nivou, a koji su fragmentisani, nepotpuni i nisu uporedivi. Ovo rezultira u studijama koje ne opisuju realnost i ponekad u zaključcima ili situacijama koji se ne bave aktuelnim problemima. Zato se osjećalo da je hitno potrebna jedna ažurirana i sveobuhvatna slika sestrinske radne snage.

U ovom kontekstu EFN članovi su odlučili da izrade [EFN Matricu za radnu snagu 3+1](#), koja bi se koristila na EU i na nacionalnom nivou za usmjeravanje politike i za efikasne rezultate. EFN Matrica za radnu snagu 3+1 inkorporira tri kategorije sestara: opšte sestre (kao što je definisano članom 31 Direktive 2005/36/EU o uzajamnom priznavanju profesionalnih kvalifikacija), specijalističke sestre, napredne sestre u praksi, kao i kompetencije koje svaka od njih treba da ima. Ova Matrica takođe obuhvata zdravstvene pomoćnike (HCA) kao jedinu kategoriju koja podržava pružanje zdravstvene njege. EFN Matrica za radnu snagu 3+1 ima za cilj da podrži buduće scenarije konfiguracija radne snage koji stalno pružaju visokokvalitetnu i bezbjednu njegu onima kojima je potrebna.

EFN Matrica za radnu snagu 3+1

Ova Matrica obuhvata informacije o obrazovanju, kvalifikacijama i o kompetencijama za svaku kategoriju i pokazuje koje su zajedničke tačke i razlike ove tri sestrinske kategorije i HCA. Pravilan sastav sestrinske radne snage od velike je važnosti za funkcionisanje ekosistema zdravstvene i socijalne zaštite u EU. U zavisnosti od kapaciteta, vještina i obrazovanja svih aktera, potreban je koherentni sastav za postizanje maksimalnih rezultata po pacijente i građane dok se kompetencije svih koriste za pružanje njege usmjerene na pacijenta. Ovo će omogućiti podršku zdravstvenog ekosistema baziranog na vrijednostima, kojeg predvodi sestrinska profesija.

Ove tri kategorije imaju za cilj da omoguće jasnost ne samo u prikupljanju uporedivih podataka za planiranje i predviđanje, već i u vezi sa evropskim vještinama/kompetencijama, kvalifikacijama i zanimanjima za razvoj budućih zdravstvenih radnika: prva kategorija "opšta sestra" ili "registrovana sestra" pravno je određena u EU zakonu, Direktiva 2005/36/EC; druga kategorija "Specijalistička sestra" inkorporira različite specijalnosti i trajanje obrazovanja u EU državama, ali zajednički trend je da specijalističko obrazovanje počinje nakon sticanja kvalifikacija opšte sestre, putem postdiplomskih studija. Kao takva, specijalistička sestra je u skladu sa Direktivom 2005/36/EC. Treća kategorija "napredna sestra u praksi" je registrovana sestra koja je stekla dalje znanje i ekspertizu, kliničko rasuđivanje, vještu njegu koja je samoinicirana i istraživačke sposobnosti. Ovaj stepen je visokokvalifikovana radna snaga koja je potrebna u kliničkoj praksi za suočavanje sa glavnim društvenim izazovima.

Sljedeći grafikon daje dobar pregled razlika u kategorijama:

Pored kategorija sestara, EFN članovi su izradili vodeće principe koji se odnose na HCA. Obrazovanje i razvoj HCA pitanje je od rastuće važnosti za njegu pacijenata u Evropi, jer zdravstveni sistemi se sve više oslanjaju na HCA koji imaju sve veći broj dužnosti zbog povećanog pritiska na zdravstvene budžete i povećanog pomjeranja zadataka. Sestre imaju važnu ulogu u superviziji HCA i obezbjeđuju efikasnu liniju odgovornosti između registrovane sestre i HCA. Iako postoji jasna razlika između HCA i ove tri kategorije sestara, od suštinske je važnosti za sestre i EFN da oblikuju i diskutuju o HCA, kako ova profesije dalje napreduje.

Izrađene kategorije uključene su u multijezički klasifikacioni sistem [ESCO](#) (Evropske vještine/kompetencije, kvalifikacije i profesije). U okviru konteksta razvoja i promjene potreba za zdravstvenom zaštitom, reforme zdravstvenog sistema i novih i hitnih zahtjeva za njegom, potrebno je opsežnije razumijevanje raznih uloga i profesionalnih kategorija u zdravstvenoj njezi, pored jasne slike o tačnim i komparativnim brojkama koje se odnose na cjelokupnu sestrijsku radnu snagu. Stoga, kategorije koje se koriste za klasifikovanje profesija treba da budu dobro definisane i da se koriste za statističku analizu. Zbog njihove jasne strukture sa nižeg na viši klasifikacioni stepen (Likert skala), statističarima i ekonomistima odgovaraju ove tri kategorije koje je predložila EFN, i primjenjuju ih u sprovođenju pouzdanih analiza i mogu da se povežu sa rezultatima.

Zdravstveni ekosistem baziran na vrijednostima treba da je zasnovan na pouzdanim podacima za kreiranje politika koje 'odgovaraju svrsi'.

Konkretni fokus za promovisanje ovog rada je u [Agendi za promovisanje novih vještina u Evropi](#), koja inicira nekoliko akcija za obezbjeđivanje da su prave obuke, prave vještine i prava podrška na raspolaganju ljudima u cijeloj Evropskoj uniji. Jedna konkretna aktivnost od visokog značaja za zdravstveni sektor jeste izrada "[Šeme za sektorsku saradnju u oblasti vještina](#)", a Komisija je tražila da EFN učestvuje u ovome.

Stoga EFN:

- **Savjetuje nacionalne i evropske kreatore politike da koriste EFN Matricu za sestrinsku radnu snagu 3+1 za planiranje sestrinske radne snage. Iako je planiranje samo jedan dio obezbjeđivanja pristupačnosti, Matrica 3+1 pomaže u izradi politika koje odgovaraju svrsi koje utiču na svakodnevnu radnu sredinu sestara, čak i na cijeli tim koji radi u ekosistemima;**
- **Podstiče države članice da investiraju u bazično/osnovno obrazovanje sestrinske radne snage u skladu sa Direktivom 2013/55/EU. Pravljenje sestara suvišnom radnom snagom putem zamjenjivanja jeftinim radnicima imaće negativni uticaj na sisteme bazirane na vrijednostima kao što je to već dokazano u globalnom sestrinskom istraživanju: pacijenti će umirati ako vlade smanje prag za omogućavanje jeftinije usluge, čime se kvalitet i bezbjednost dovode u rizik;**
- **Promoviše osmišljavanje naprednih uloga u sestrinstvu, što doprinosi stvaranju održivih zdravstvenih i socijalnih ekosistema širom EU. Napredne uloge su se pokazale uspješnim u rezultatima i održivosti. Nema potrebe da se ima ograničen pristup, nama su potrebni koordinatori njege 24 sata dnevno, 365 dana u godini. Tako možemo da vratimo njegu zajednici, čime ekosistem baziran na vrijednostima postaje održiv;**
- **Doprinosi implementaciji ESCO-a i Strategije internog tržišta, što dovodi do povećanja slobodnog kretanja profesionalaca. Države članice boje se od gubitka svoje radne snage, poznatog odliva mozгова, ali ne zaboravite da je slobodno kretanje u EU ljudsko pravo u okviru Jedinog evropskog tržišta. Međutim, ukoliko vlade ne poboljšaju plate i uslove rada za sestre, žene, neizbježno je da će sestre naći drugi posao na nekom drugom mjestu.**

The European Federation of Nurses Associations (EFN)

Registration Number 476.356.013

Clos du Parnasse 11A, 1050 Brussels, Belgium

Tel: +32 2 512 74 19 Fax: +32 2 512 35 50

Email: efn@efn.be Website: www.efnweb.eu